

141
advententia raris seorsim sumpta s^o se n^o placet, q^d ex
se indiens est ad iponendam pulchritudinem & defor-
mitatem moralem, cum volitione s^o boni, & mali: nec
et volitio seorsim sumpta s^o se placet, q^d de se
indiens est, ut sit, & non sit bona exiense, & n^o exiense
advententia: placet s^o coexia illius volitionis, cum ad-
vententia rationis p^o pulchritudinem resultantem
ex utraque sit: sicut neque nasus, neque frons se-
orsim placens, q^d est namq^{ue}, et frons de se indifferens
est ad iponendam pulchritudinem, & deformem faciem, si
cum altera comparet, & proportionata, & improporionata i-
ungantur.

Idcirco posito r^o ad obicem dist^o r^o r^o us-
litio libera habet aliquam perfectionem, q^d
n^o sit in actu n^o r^o, sibi intrinsecam, necq^{ue} r^o r^o: in-
trinsecam q^d r^o r^o ex volitione, et advententia, ut di-
ctum est, ad r^o r^o: Nec videtur negandum q^d suffi-
ciat ad pulchritudinem moralem ista p^o r^o aggre-
gati, sicut sufficit ad n^o r^o. Neque adversarij in-
negare possunt, qui admittunt puram omissionem
liberam, et moralem malam, nam in omissione Sacri
n^o potest aliquid invenire intrinsecum, et essentia, a
quo illa omisio sit mala, ead^{em} n^o esse omisio, s^o r^o Sa-
cri, quamvis non esset p^o r^o r^o, & advententia, nunc aut
illa r^o r^o, s^o omisio dicitur mala ab advententia rationis,
& p^o r^o, q^d tunc aliquid extrinsecum, et p^o r^o extrin-
secum displicet de illa r^o r^o, s^o omisio Sacri, qua
s^o se n^o displicet: q^d clarus patet in homine omittente
Sacrum p^o r^o, cum possit audire duas missas, q^d
celebrantur ubi ipse manet, tunc n^o illa homo habet dur

omissiones, unam unius missae, et alteram alterius, et quod
singula omissiones non sunt mala in se, 2^a post hoc
homo licet non audire hanc missam, audienda etiam, nunc
aut tunc omisso denominat mala ex ipsius alterius.
is n. e. mala omisso unius missae, 3^a tam et omissio al-
terius, et e. d. 3° aliquid quod in se non est malum morali,
potest esse malum, et displicere Deo ex ipsius aliquid
extrinseci, et in ipso adversario.

Sed si sane responsionem oppones. 1° se-
qui ex hac dicitur Deum non est tibi dis-
plicere in actu odij ipsius Dei, sed et in aduer-
tentia illius procedente, 2^a Deo displicet deformitas
illius peccati, deformitas autem non est includit actum
odij, sed et aduertentiam rationis, hoc autem videtur
falsum, 3^a aduertentia ratio est aliquid nativum,
et volitum a Deo, acipit non potest displicere Deo; et
idcirco potest cum ipso Deo se complacere Dei
et amorem ipsius Dei: debere n. Deum sibi placere
et in actu illius, et illum premiare, et cetera.

Respondeo Deum sibi displicere in aduertentia
rationis, quae coniuncta est cum actu
odij, non vero in aduertentia rationis in se sum-
pta: Deo n. non displicet quod homo aduertat ad ra-
tiones boni, et mali, quae sunt in se, sed quod simul
coniungat illam aduertentiam cum odio. Unde
ne stare potest quod Deum velit aduertentiam in se
sumptam, et quod non displiceat in actu odij sepa-
rato ab aduertentia, displiceat in in coexisten-
tibusque, s. in utroque coniuncto.

Oppone.

241
Oppones enī dō 2°. ex hoc sequitur non debere
moralem utri, qm voluntati, q̄ altera pars bonitatis, &
malicie ponit ab utra, & altera a voluntate, id hōc non
videtur dicendum; q̄ est. Neq̄ sequetur mai^o, q̄ h̄c volu-
tas ponat istam volitionem, q̄ in se non est tota bonitas, &
malicia, est enī p̄a, seu quasi p̄a determinans alteram
comparatam ad pulchritudinem potius, quam ad deformita-
tem, & cō, et id volitioni tribuit ista bonitas, & ma-
licia in ordine ad meritum, & demeritum, p̄mum, & p̄-
nam, laudem, & p̄hensionem: quemadmodum si pic-
tor pingere frontem indrientem de se ad faciem
pulchram, & deformem, alius vō pictor absolueret
picturam addendo nasum, & os, & alias p̄-
tates, quācum illa fronte formarene faciem
pulchram, & cō, sine dubio huic 2° pictori vi-
deretur pulchritudo, & deformitas illius figura, q̄
h̄ ipse non posuerit ad aquatū tam pulchritudine,
& deformitatem, determinavit enī frontem ad unam
p̄m, q̄ de se erat indrient, ad utranque.

Ita se habet voluntas, quā semper in-
venit positam l^o p̄m, sed indrientem ad
pulchritudinem, & deformitatem moralem, ipsa ve-
ro perficit, & absoluit picturam; ideo ipsi tribui-
tur ad laudem, qm adiungit ad proportionatam, & ad vi-
superiorem, qm adiungit in proportionatam, & male est haro-
tem cum iudicio rationis. Hæc autē solutio eorū
p̄e confirmatur ex dōā cōi, quā explicari vō tēt,
quomodo deus n̄ sit cā peccati, q̄ minimum, q̄ n̄ videt
ut p̄stet concursus sine quo non fieret peccatum, ille enī

reversus, qui est à Deo indiciens, est ad bonum, & malum, & in sollicitudine creata tribuitur peccatum, quod ipsa sola detrahit, rursum Dei, ut ut possit, ad malum, quam ad bonum.

Sed opponitur 3° ex hoc sequi actus interni, et elicitos voluntatis, non actus externos, et liberos, quam sine actus externi, qui tales sunt solum denominatione, quod non habent libertatem intrinsecam, sed denominatione liberi à se extrinseca; eodem autem modo se habent actus interni in nostra sententia; et § 4° Neque sequitur maiori, id est actus externi idem sunt denominatione in liberi, quod sit eis libertas mediante alio exercitio libertatis, cui sit illa denominatio immoderata: 2° quod actus voluntatis sunt inadæquati liberi spiritus, cum ex actu voluntatis et ex illius advertentia in corpore libertas, non ita ex actu externo, qui non est liber, nisi generatim à libertate interna imperator, et extrinsece denominatione.

Sectio 5^a

Ad dari queat pura ommissio
libera?

Quia ut istat ex dictis, facultas libera est illa, qua possit, oibus requisitis potest agere, et non ad exercitum iam dictum sit de c. p. definitionis, nimirum de agere, & actu illius, sequitur ut de illa parte non agere in presenti agamus. Est in primis dubium esse non potest quomodo voluntas nostra possit separari ab o-

re ab o-

ne ab oī actu, aq̄ n' agere, s' puram habere omissi-
onem, qn' nullum p̄ponit d' vltū obūm amandū, t'
odio habendū; hęc aut' omisio, nec est libera nec
voluntaria, ut patet, q' a nullo modo p̄cedit à volunta-
te: negatio n' dno ē dubius modis tribuitur alicui cā:
l' mediata, q̄m cā ponit aliq' positivum repug-
nant, cum alio, sicut igni, t' deservere frigidū, aquę,
q' ponit in aqua calidē repugnantē frigidū, et
ad quem sequitur negatio frigidū. 2. immd., q̄m cā po-
terat agere, et n' agere, t' conservare, et n' conservare,
sicut deus dicit cā negationis alterius mundi, sive
qd' n' exiat alter mundus, quem posses creare, et non
creat: t' dicitur cā negationis, t' destructionis, hui-
us mundi, si eum n' conservares. Un' cum voluntas
in p̄dicto casu n' sit eximē potens in actu l' ad ope-
randum ex defū copiois, isēns est, ut negatio ope-
rationis, s' omisio n' p̄cedat tunc à voluntate immd.,
imo neq̄ et mediata, cum vltā tunc nō ponat po-
sitivum, q' repugnet operationi.

9° p̄cedit in eō casu, in quo volunta-
ti p̄ponatur solum indifferens, ita ut possit
illud velle, t' nolle, et querimus an possit suspendere u-
trunque actum tam amandū, quam odīo habendū, et
volendū amare, et habere se mere omisive in illius
obī, qd' p̄ponitur? Vo. n' p̄ponatur missa audienda, et
differtur in irium, et tunc voluntas neq̄ dicat nolo au-
dire missam, neq̄ velit aliud obūm incompatibile cū
ipsa missa vo. audiri, s' p̄m nō statat cū missam purē
omisive se habendo.

In hō

In hoc sensu pars affirmativa est agnuda
 Q. D. in q. 6. est Suar. in Met. d. 19.
 xet. 4. n. 8, Valencia D. 2. d. 2. q. 1. p. 1., et d. 6. q.
 1. p. 2., Salas 1. 2. q. 6. d. 3. sec. 3., et q. 11. dir. 2.
 sec. 5., Aron C. 1. lib. 4. c. 3. q. 3., Curiel 1. 2. q. 71. as.
 dubio 1. 3., Tur. de Anima d. 15. xet. 7. § 125., Vasq.
 uo 1. 2. d. 92. c. 2. n. 3. q. breuissimo tempore admittit
 in voluntate omissionem liberam, q. n. sit peccaminosa.
 Finitum primum est, q. libertas iudiciorum in suo
 ipso n. includit posse uelle, et nolle, id posse uelle, et
 n. uelle; q. pot. sufficienter exerceri libertas absque
 eo, qd. voluntas positive uelit, id prae per hoc, qd.
 non uelit, cum possit uelle.

Negati in maior, qua falsa est, ut consta-
 bit ex infra dicendis in confirmatione nos-
 tra doct. et in resolutione argumentorum.

Negatiuam unquam, quam ueram existi-
 manus, tenuit expse S. S. q. 11. cit. a. 5.
 Bonauentura, Albertus, et alij, qui refert Vasq. u-
 tant. Quare ad hoc probandum citari afferri
 solita, ut parum efficax, libenter omitto; unicum uo,
 illud qd. efficacissimum ppono finitum: Id prius aduertit.
 ex tota mia S. q. uiam omissionem non esse laudabilem
 neque uituperabilem, neque meritoriam, sed demerito-
 riam; q. quoties in Scriptura laudant ille,
 qui omittit malum, et reprehendunt qui omittit bonum,
 semper illud in interseruisse in illa omissione ali-
 quem actum posituum: Ede et S. Joannes Epist.
 1. c. 2. tres numerauit radices oium peccatorum, ni-
 mirum Concupiscentiam carnis, Concupiscentiam oculorum,

et super.

471
et Superbiam uita: quam diuisionem S. H. p. 2. a
p. 77. a. s. ostendit esse aduatum, q^a nullum potest
esse peccatum sine affectu ad aliq^d bonum ex his tri-
bus, q^a numerat Ioannes; affectu uo debet esse actus
positiuus, ut patet. Turbu uisitat Augustini
d^oia in S. Salmo 79. ad illa uerba / Inuensa in me et suff-
fossa / ubi docet oia peccata p^oderi, & ex timore male
humiliane, & ex amore male inflamane: in quo est
sensu de ad eum Augustino, et ab alijs uita: originem
suum peccatoru esse improbu amorem sui; appinde
non pot^o uoluntate pure omittere Sacrum audiendum
ex p^ocepto, q^a iam illud peccatum non curret ex amo-
re, & timore, q^a in u^o i^oem, & omissionem Sacri
nullu actus uoluntati positiuu intercederet, ut pit.
Aduento 2° ex Acta 3° Lethicoy, c. 1. de uoluntate
rium esse laudabile, & uicupabile; un sequitur
pura omissionem n^o posse esse liberam, s^o uoluntariam,
si ex coi. S. S. ut dictum est, nec laudabile, nec uita-
peccabile.

Notum q^o fuitur e, q^a non pot^o uoluntate
ho modo exerceere suam libertatem, nisi moue-
atur aliquo motiuo boni amabile, & mali odibile, non pot^o
aut^o moueri aliquo motiuo, nisi & per actum amoris, quo p^ose-
quetur bonum, & per actum odij, quo fugiat malum. q^o n^o
pot^o exerceere suam libertatem, nisi per aliquem actum
positiuum amoris, & odij, appinde pura omittit n^o pot^o esse
libera. Contra est bona. S. q^o est p^obare simon-
ca, p^omissa.

P^o 2° maior ex ipsa ra uita: q^a in un-
um uita: est libera, in quantum illi p^oo-

nisi ab actu bonum cum indidia, nec pure bonum, nec
 pure malum; si n. opponat bonum sine ratione mali,
 necessitate istas, tunc amorem, si vis malum sine ratio-
 boni, necessitate ad odium; et quoniam libere operatur,
 habet motum; nam si amplius libere bonum pro-
 positum, et tunc habet pro motu bonitatem, ut patet; et lin-
 quit s. pro et libere bonum propositum, et tunc habet pro
 motu aliquam rationem mali, alioquin si nulla vis mali appa-
 rere, n. posset relinquere bonum sibi oppositum.

De minor: in t. 4. q. de motu boni certum est,
 qd n. possit movere uolentem ad omissionem, non
 n. pot. omitti bonum esse sit bonum: de motu aut mal-
 li in ostendit non posse movere uolentem, nisi ad pe-
 gam positivam, q. loc. qd est uolentem de facto in an-
 te moveri eo motu mali uolenti ad relinquendum
 bonum propositum, est aliquid, quod n. erat in actu u. n.
 est aut mera negatio amoris, nam negatio sui se est in-
 diens, ut sic pp illud motum, t. pp aliud directum; q.
 est aliquid aliud per negationem, s. omissionem puram amo-
 ris: qd qd n. pot. ce, nisi in positivum fugat, q. uol-
 tas non solum uult omissionem, sed uult etiam pp tale
 motum propositum, accipit n. pot. moveri eo motu ad
 omissionem, nisi mediantibus aliquo actu positivo.

Itaque dicitur innotat S. Th. 1. 2. q. 71. a. 5. ubi
 q. dat n. posse dari peccatum omissionis sine
 aliquo actu positivo, q. non pot. aliquis n. facere illud, qd
 poterat facere, nisi ex aliqua ca. t. occasione remota
 aut precedente, q. qd sit ca. uoluntaria, s. uolita per al-
 quem actum positivum uoluntarij. De n. uult aliquid i.
 quam dicere, non posse uolentem omittere id, qd posset fa-
 cere.

ere, nisi per aliquod motuum, in qd necesse e fieri partem
positivum; qd no adeo firma visa est Angelico d. ut
nullam aliam addiderit ad pbendam eam quam obone
Dicit on aliquis i. ad motuum futurum.
Neganda minorem, et ad pbationem eius:
dem minoris, dicend, qd moveri ut voluntatem in actu
2. ad omittendum bonum per tale motuum, n' sit ista
omissio in se, sed omisso supposita tali cogitacione illius
malitiae, q' movet ad omittendam: nec oportere sup-
addere aliqd aliud, per qd referatur ommissio ad il-
lud motuum.

Ita et no impugnari d. qd hoc qd
est representare ex se obvi talem maliti-
am, et subsequi omissionem in voluntate, n' est ius-
tatem omittere per illud motuum malitiae represen-
tata: sed aliqd aliud debet superaddi, per quod
dicatur voluntas moveri ex illo motivo ad omittendum.
Ais Pr. d. qd si mihi opponatur fides, ut neganda
in tormentis per rationem boni, q' apparet in con-
servacione vite, tunc retinenda per rationem mali,
qua apparet in offensa Dei, et ego per puram
omissionem libertatem omittam negadem fidei tacendo,
sequeret' meam voluntatem moveri eo motivo sine
offensa ad n' negandam fidem, ex eo tm, qd ex
se illud opponatur illud motuum offensa Dei ad non
negandam fidem, et ex se voluntas, sequatur omis-
sio; sequella aut est falsa, qd iam possemus moveri si-
ne ullo actu positivo; ideo n' in coi scia non meremur
per puram omissionem, qd ad meritum requirit', qd
quis amplectatur bonum, qua bonum, et per motuum boni

nam

num, in fideis aut iura voluntas iam omiserit ne-
gationem fidei ex motivo bono, nec s. offenderet De-
um, & esset meritoria eor.

Pr^o 2°. id aut, q^d pot homo n^o modo apphen-
dere negationem fidei, ut malam, q^d est of-
fensa dei, sed et q^d est iⁿ gloriam humanam: tunc si omit-
tat negationem fidei n^o est opus, ut omittat illam et p^{er}
motivum illud uana gloria, alioqui iam ille homo
omittens negationem fidei peccaret, um ea omisso oriret
ur ex motivo cognito uana gloriae. Quis aut credat
martyrem, qui in acerbissimis tormentis n^o negaret fi-
dem, peccare, eod^e si nec eam negationem fidei non
solum fore offensionem dei, sed et iⁿ humanam exultationem;
q^d n^o est id scire aliqd esse iⁿ aliqd bonum, q^d
cunque illud sit, et moveri in actu 2°. ex illo motivo
ad fugam illius.

3° Pr^o iⁿ priori id aut, q^d illa duo moti-
ua, qua p^{ro}ponunt^{ur} in eo, eam ad omitten-
dam negationem negationem fidei, nec singula neces-
sitant voluntatem, nec utrunque sit, q^d iunctio n^o
audet uirtutem ad necessitandam. 2° quemadmodum
voluntas potest n^o flecti ab utroque, & sinere
se flecti ab illis, p^{ro}terit et n^o flecti ab uno, et sinere
se flecti ab altero eorum: sicut si duo homines
sit a me petant, ut calcem, n^o est necesse, si calcem,
q^d utriusque precibus mouear ad calcendum, alter
n^o pot^{est} esse amicus, alter u^o, & inimicus, & mihi ignotus,
cuius preces, & respiciam, & n^o iurem. Quod clarus appa-
rebit, si motiua omittend^a sunt inter se inia, p^{ro} si
apprehendant^{ur} uibus aliquis ut lethalis, est ideo omitten-

deus

271
du, qd malum motus; et sit apprehensum, ut purgar
tury, ita ut expulsi periclam malis humidibus vi-
ta laboriosa educati, et ideo videantur omittendy qd
malum huius misera uita: qd cogitationibus stan-
tibus abstineat aliquis a cibo per puram omissi-
onem. Pero quoniam ex illis motibus fuit persua-
sus? Non n. potuit utroque sit persuaderi, qd
n. potuit sit, et mortem amare, et uitam: et in u-
trunque motum suadebat in actu 1. omissionem cibi;
et hoc, qd est pponi in actu 1. aliqua motiua, et
subsequi omissionem n. est satis, ut dicamus cibum
illis fuisse defectus motam uolentem ad omittendum,
qd oportet aliqd aliud superaddere in ipsa uolun-
tate in actu 2.

Pr. 4. id aut, qd qn. aliqd obum re-
spondet ut bonum, uo. cibum delecta-
bili, n. potest uolentia moueri ab ea bonitate, ut amet
illum cibum, quin eod. ed. actu ferat in delectationem, s. bo-
nitatem a qua moueri, qd hoc est na. uolentia ex uo-
luntate, qd non potest ferri in obum amando illud, nisi
per eundem actum amoris attingat sit ipsam boni-
tatem, a qua mouetur, explicans quodammodo se ab
illa ratione boni moueri ad amplectendum illud ob-
um; et eodem modo, qn. pponitur unum, s. duplex
motum omittendi aliqd obum non poterit uo-
luntate omittere illud, quin sit explicet, qd omittit
rat, et per isem, quin ferat gratia per aliquam
actum positum in rationem mali, a qua mouetur,
ad omittendum illud obum.

rebit

Debit aliquis 2° ad nostrum finem,
 negando maiorem, nimirum nunquam
 posse istam illo modo exercere suam libertatem,
 nisi moveatur ab aliquo motivo sibi opposito, q^o h^o
 hoc verum sit, q^o ista elicit actum positivum
 ad omittendum et libere n^o videtur rariū, q^o mo-
 veatur aliquo motivo ex his, q^o sibi opponuntur ad
 mittendum, & faciendum, q^o sufficit n^o moveri mo-
 tivis istis ad amandum, & psequendum bonum: na
 si voluntas assensit his, que opponuntur p^o bono, tunc
 amat; si v^o assensit his, que opponuntur i^o bono, tunc
 positivus fugit: si neutro modo se habeat, q^o videt
 rem p^o neutra se conitari, tunc neutrius motivi mo-
 veatur, & potius libere n^o moveatur, & libere requirit ea
 oia motiva, ac suspendit actum.

Caterum ista quoque via facile rejicit, q^o
 respondet dicere, q^o oppositis illis motivis
 utraque se voluntas omittat, et n^o q^o n^o moveatur
 ad omittendum a motivis, que opponuntur i^o bono:
 p^o i^o n^o illius motivi i^o bono oio requiritur, ut vo-
 luntas omittat, ita ut si nullum motivum opponere-
 tur i^o bono, certe voluntas n^o omitteret illud, q^o bonū
 in quo nulla apparet ratio mali, ratio enim volentem:
 et tot ex eo desine ista, ut libera, q^o bonum n^o opponitur,
 ut pure bonum, q^o p^o bonum, ut bonum, p^o bonum, ut malum: q^o i^o
 omittit, q^o bonum opponitur, ut malum, alioquin n^o omitta-
 ra; q^o moveatur illo motivo ad omittendum: q^o p^o i^o il-
 lius motivi n^o se habet inomittente ad illam omissionem,
 q^o tanquam aliquid p^o requisitum; q^o aliquo modo influ-
 it, et inducit ad illam, n^o alio modo, q^o movendo voluntatem

in actu.

171
in actu s. ad continentiam, cui motioni uoluntas libere
resistit, dum positivè omittit.

Dices propterea illius motui potest conducere im-
pediendo motum iræ, ne uolentem necogitent ad
amorem, nisi uis positivè movendo ad fugam; ita ut uol-
tas nisi ideo omittat, quia obumbrat talem malitiam,
sed ideo suspendat amorem, quia obumbrat, ut
parum bonum. Sed id est, quia obumbrat, ut
parum bonum, est in obno representari aliquam rationem
mali, id per se uoluntas suspendit amorem, quia obumbrat
non representari, ut parum bonum; quia suspendit, quia rep-
resentari in eo aliqua ratio mali; quia moveri ad suspen-
dendum, s. omittendum amorem ab aliqua ratio mali
sibi opposita.

Dices iterum non requiri ad hoc, ut uoluntas
possit libere omittere, quod representari posi-
tivè aliqua ratio mali in obno, sed satis esse, si ob-
num non representat, ut summum bonum, nullum enim bon-
num finitum habet vim capiendi uoluntatem in sui
amorem, quia potest habere pacem, illa representatio alic-
uius mali ad omissionem; uoluntas enim non semper ideo omittit,
quia opponitur ratio mali in obno, sed quia non opponitur, ut
in finitum, et summum bonum.

Sed id est, quia aliud est cogitatum obumbratum, ut po-
sitivè imperfectum, eoque ut ens finitum,
et per viam ut habens ex hoc capite aliquam ra-
tionem mali, nempe finitudinem, aliud uero est co-
gnosci imperfectum, quasi positivè, i. non cogitatum in
eo insolitam perfectionem, s. bonitatem, nisi non
reperitur in eo aliquam rationem mali: nos aut

154

Et loquimur in 2° sensu, & in eo casu, in quo uti-
 tur n^o proprie positivè volit illud obitum: si n^o pot^o po-
 sitivè illud volit, iam tunc apparet in eo aliqd mal-
 lum; nam pro q^o n^o volit non tendit nisi in malum,
 & ex motivo alicuius mali, ut ois recedunt; sicut vo-
 litio n^o tendit nisi in bonum, ut bonum; in quo sensu non
 videtur esse liberum non amare obitum, nisi forte appare-
 at aliqua ratio mali, vel in ipso exercitio amoris: suffi-
 cit n^o ad libertatem quoad exercitium si appareat ali-
 qd malum, & in obitio, & in exercitio amoris: si aut^o in
 neutro appareat, datur oimoda necessitas ad amo-
 rem; ut docet D. Th. 1^a 2^a q. 13. a. 6. in corpore, &
 multis exemplis probari potest.

1° ex amore beatitudinis in ois, ad ip-
 sum ipse beatitudinis amandam necessi-
 tati voluntatis quoad specificationem; nemo n^o potest
 beatitudinem habere ipse odisse, ut docent ceter
 D. Th. cum Barq. 1^a 2^a d. 22. c. ultimo, cuius necessita-
 ti rationem dicunt esse, q^o in beatitudine ipse nul-
 la pot^o nisi mali apparet, cum sit aggregatio oim
 bonor^o; & n^o potest eius amor esse liber quoad speci-
 ficationem, pot^o eni esse liber quoad exercitium, q^o pot^o
 sunt apparere multa incommoda in ipso exercitio am-
 di illam. In patria vid^o, ubi nec in ipso exercitio ar-
 moris apparet ulla diffi, & incommodum, s^o summa
 mansuetas, necessitati Beatus et ad exercitium amo-
 ris beatifici, ut docet id Barq. citatus d. 16. c. 2. ad
 p^oia coi D. Th., et d. 39. ubi hanc rationem bene arguit.

2° ex actibus indeliberatis, qui dicunt^o
 in motu l. l., eor^o sint ois nales &

511
narij. Oritur aut in eis haec necessitas, n' qd ex eo, qd
bonum opponatur, ut summum bonum (neque n' videtur,
t' aliquid simile opponitur unquam, ut bonum in primum)
qd n' opponitur tunc aliqua via mali in eo obio, t' in
eius amore: atque ides n' relinquiri ullus locus ad
deliberationem. Vide Sanchez l. i. in decalogu
lib. i. c. 3.

3° ad hominem, q' ipsemet adversarij facien-
t' omissionem liberam facit. q' est mora d'
s' interpretativa notitiam facit, q' ille d' huc potest
libere omittere Sacrum, qui pot' libere velle audire
Sacrum, aut velle n' audire illud, si n' pot' d' huc, nisi e'
illa omisitio, non videtur posse negari, quin possim velle
eam omissionem, t' velle illud Sacrum, q' sicut possum vel-
le d' illud, qd possum facere, ita possum velle d' illud, qd
possum n' facere, d' per se et n' n' appareat ratio mali in
obio, possum libere omittere illud: q' possum et liber-
re per actum positivum velle illud obium, t' velle omitti-
re illud. (Contra aut' est absurdum, q' n' pot' esse
actus notitiam, qui n' habeat a liq' motivum fura, q'
n' pot' esse nisi aliqua malitia obio, t' bonitas fura
quale esset exercitium p'pria libertatis, t' aliquid simile,
q' nec et' pot' voluntas libere omittere obium, nisi
representet aliquid huiusmodi motivum, alioqui posset li-
bere omittere, q' n' posset velle omittere, qd certe esse mi-
rabile.

¶ Habemus q' ex dictis nunquam reperiri li-
bertatem in actu: primo, nisi appareant mo-
tiva puraque p'ri, illamq' representationem motivi non se
habere per actionem, d' per se ad hoc, ut voluntas omit-

tat, q^a sicut ad amorem suadet voluntas à motu boni: boni-
 nitatis, ita ad fugam suadet, & uirtualem, aut inerp-
 tatiuam suadet à motu malitia, q^a non minus
 exercent officium motu ad fugam, & omissionem, qm
 motu bonitatis ad amorem. Quid aut à priori uideri
 esse ipsa nā uoluntatis, q^a ex se tendit ad bonum: unde
 qd nāli ponderare, ac ratio ferat in beatitudinem, qm
 in cumulum bonorū: qui aut ratio appetit cumulum bo-
 norū, non pot^{est} unquam illum bonum à latum repudiare,
 nisi apprehendat aliqd bonum in eius repudiatione,
 alioqui iam ostenderet se n^{on} uelle cumulum bonorum,
 cum n^{on} uellet hoc bonum, qd pertinet ad incorporandum
 illum cumulum, & in eius acceptatione nullum apparet
 malum. Pot^{est} quidem ex duobus bonis, utriusq^{ue} amare qd
 libet illorū, q^a tunc iam habet aliqd motuum sui amoris:
 ceterum qm n^{on} apparet motuum irium, n^{on} pot^{est} resque bo-
 num, q^a cum uoluntas sit p^{ro} motu, debet sequi ratio-
 ductum, ita ut nō amet, & rejiciat, cuius aliquam ra-
 tionem n^{on} possit reddere, alioquin in illo exercitio
 libertatis n^{on} illuminaretur ab illa, & moueret ut à se
 ipsa absque ulla ratione, sicut lapsi, & ignis.

Ad 1°. Si hanc uoluntas, q^a potest facere actionem,
 & pure omittere, adhuc in ea inueniretur
 perfecta ratio libertatis, q^a n^{on} ē iⁿ rationem libertatis,
 qd potest dari pura omisso libera. Nego itē: q^a talis
 uoluntas si daretur, esset libera, ut uendit aduersarius,
 & n^{on} esset libera, q^a esse p^{ro}am liberam est posse moueri
 ex cogit^{ione} ad hoc, & illud obuium, ad puram aut omissionem
 impossibile est, qd uoluntas moueatur ex cogit^{ione}, nam cogit^{io}
 omisso esset ex aliquo motu, ut s^{ed} demonstratum est, q^a
 in esset, & n^{on} esset pura omisso.

Ob 2°. si deus nec et rursus ad eum ali-
um actum per se ad amandum Deum, qui
in cogitatio n^o ut patet bonus, si cum aliqua ratione ma-
li, ita ut voluntas maneat libera ad illum amandum,
et non amandum, tunc voluntas poterit eum non
amare, et tunc habebit puram omissionem, q^a ut supe-
riori non haberet rursus Dei ad illum alium actum
positivum, nisi ad liberum amorem Dei. Quod casum
esse impossibilem, q^a est ipso, qd voluntas relinquatur li-
bera ad amandum Deum, pot^o omittere eius amo-
rem ex aliquo motivo, non pot^o aut^o omittere nisi
per actum positivum tendat in illud motivum, ut
dictum est: Unde repugnat voluntatem relinquere libe-
ram, et t^o non habere in actu t^o rursus Dei nisi ad
unum actum.

Ob 3°. Pot^o Deus precipere voluntati, ne ope-
retur ullum actum: et pot^o voluntas nullum
actum elicere, si pure omittere se habere. Item po-
test precipere eidem voluntati, ne maneat otiosa, sed
qd operetur aliquem actum; qd non est necessitate
ad semper positivè operandum, alioqui non esset
precepti, q^a n^o n^o cadunt sub preceptum, arguitur in eius
potestate est nullum actum exercere, sed oio suspende-
re, et omittere. Neque unumque an^o: neutrum n^o
pot^o precipi, t^o q^a est impossibile, ut patet ex dictis; 2°
q^a est rari^o: potest quidem Deus precipere ut homo
curaret ita se disponere tempore an^o, ut adveni-
ente tali instanti de nullo otio cogitaret, et per
ipsum, ut n^o vellet: non in pot^o precipere, quod in-
dividuum de aliquo otio amabili, et debili, suspendat eum
actum voluntatis.

cogitatio
n

Ob 4. voluntas n' necessitati ab uno
 obto finit sibi pposito ad amorem; q' ob
 neque a duobus, q' neque a pluribus, q' illa et con-
 lectio est finita; q' pot' oia illa, q' pponunt' relin-
 quere. Nec negando ultimam hanc. Nam volun-
 tas non necessitate ad singula, necessitate in adal-
 q' dicitur, q' n' pot' ista relinquere, nisi ex mo-
 tius alterius, nisi enim cetera relinquat.

Ob 5. ex natura dei sequitur ipsius libertate-
 rem idiom, cum libertate irietatis, q' n' assu-
 gramus unquam in voluntate ex dicitoria, sed semper
 iria, et positiva. Nec sequel.: nam libertas irietatis
 est ad actus de obis, ut ad amorem, et odium, li-
 bertas vero irietatis, est ad actus de obis dicitorijs, ut
 ad amandum Petrum, et ad amandum, et intendam omisi-
 onem, et negationem agniti Petri.

Ob 6. qn' apprehendit aliquid ut bonum
 Petri, possum nec uelle, nec posse illud bo-
 num Petri, ut experientia uult, non enim quocumque au-
 dimus uarios hominum euentus, gaudemus, et trist-
 tanur, imo et multos non curamus; q' possum suppe-
 dere oem actum et illud bonum. Dist. aut: si
 illud bonum Petri neque opponat' ut amabile ne-
 que ut odibile, ut aut: si opponat' ut amabile
 et ut odibile, nego aut. Nam aliqui pot' bonum ita
 pponi, ut nullum queat excitare actum in voluntate,
 et tunc omisio n' e' libera, sed uaria, q' n' erat in
 potestate voluntatis amare et odire id, qd n' pponi-
 ti, ut amabile, et odibile: ut qn' audimus ppsiem
 arithmetica, ut: duo et duo sunt quatuor, de uinis

Ad, neque gaudemus, neque tristamur, q^d n^o opponit,
ut bonum, & malum, s^{ed} ut vera quaedam veritas specu-
lativa. Aliq^uo t^{em}po^{re} dicitur opponit^r ut amabile, & odibil-
e, ut in fabulis, non en^{im} gaudemus, neque tristamur, s^{ed}
per actum positivum amplectimur omissionem utriusque affis,
dicentes, q^uo ad me? de hoc n^o curo.

Ob 7^a Scriptura, et Patres saepe videntur
inimicare omissionem liberam, proeam ex illo
Iacobi 4. f. Scienti bonum facere, et non facienti pec-
catum est illi, q^uo c^o c^o. Q^uo semper intervenire a li-
quem actum positivum: Neque in Scriptura vitupe-
rari illum, qui pure omittit bonum, sicut n^o laudat,
qui pure omittit malum, et q^uo adversarij, ut nota-
vimus s^{ed} & Negativam Sciam: et en^{im} q^uo terminis
viti Scriptura, q^uo laudat illum, qui omittit malum,
et q^uo reprehendit illum, q^uo omittit bonum, ut constat
ex illo loco Ecclesiastici 21. f. Qui potuit transgre-
di, et n^o est transgressus, facere mala, et non fecit
et ex alijs.

Ob 8^a Ex S. Th. l. 2^a q. 6. a. 3. et 2^a.
q. 79. a. ultimo, et in 2. d^{ist}. 35. q. 1. a. 3. et
q. 2. de malo a. 1. ad 4^m, 5^m, et 9^m, quibus in locis videt^r
n^o docere aut supponere posse reperiri voluntatem
sine ullo actu: nec semper in peccato omissionis
intervenire actum positivum, qui cadat s^{ed} cum o-
missionis, nec semper illud peccatum fundari in
aliquo actu positivo; q^uo c^o c^o. Q^uo S. Th. bonam
satis explicare suam mentem l. 2^a q. 71. a. 5. et
in dicta q. 2. de malo a. 1., et alijs, ubi ait, q^uo
dicitur peccatum posse esse sine ullo actu n^o debere illi.